

kommunal og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Høringsuttalelse fra Balsfjord kommune - Sørheimsutvalget

Viser til deres brev av 26.10.2007 *Høring – Sørheimsutvalget – Inntektssystemet for kommunene*, og sender herved kommunens høringsuttalelse, behandlet i formannskapet 23.1.2008, sak 08/31.

Vennlig hilsen

Steffen Kvien
økonomirådgiver

Ekstern kopi til:
KS-Troms (e-post)

Økonomirådgiver Steffen Kvien

for videre oppfølging

Særutskrift:Høringsuttalelse - Sørheimsutvalget**Saksgang:**

Utvalgssaksnummer	Utvalg	Møtedato
08/31	Formannskapet	23.01.2008

Vedlagte dokument:

Forslag til høringsuttalelse og vurderinger.

Liste over dokumenter i saken (ikke vedlagt):

Journalposter

1	I	Høring - Sørheimsutvalget - inntektssystemet for kommunene	kommunal og regionaldepartementet
		Rapport fra sørheimsutvalget	kommunal og regionaldepartementet

Saksopplysninger:

Sørheimutvalget, nedsatt desember 2006, avla 26.oktober 2007 sin rapport *Forslag til forbedring av inntektssystemet for kommunene*. Kommunene er blant høringsinstansene. Høringsfrist er 28.1.2008.

I vedlagte dokument ligger forslag til høringsuttalelse for Balsfjord kommune.

Der ligger også nærmere omtale av utvalgets forslag, og de vurderinger som er lagt til grunn. Selve rapporten fra Sørheimsutvalget er svært omfangsrik, og kan kopieres opp ved henvendelse til saksbehandler.

Rådmannens innstilling:

Balsfjord kommune vedtar vedlagt forslag til høringsuttalelse angående Sørheimsutvalget – inntektssystemet for kommunene

Behandling i Formannskapet - 23.01.2008:

AP/SP/KrF v/Kjell Sverre Myrvoll fremmer slikt forslag:

1 Generelt om utviklingen i distriktene

Balsfjord Kommune er svært bekymret for den utvikling vi har sett de siste årene i så å si samtlige kommuner med lav sentralitet. Den negative befolkningsutviklingen fortsetter og kommunenes økonomi svekkes dermed av flere forhold. Dette svekker alle muligheter for å skape attraktive alternativer lokalt, og virker sjølforsterkende på en negativ utvikling. I arbeidet med inntektssystemet er det viktig å være klar over at distriktskommunene har rollen som lokal utvikler, og at man må settes i stand til å gjennomføre denne viktige oppgaven.

En relativ stor andel av Balsfjords befolkning er sysselsatt i landbruket. Dette medfører reduksjon i skatteinntekter pga jordbruksfradraget som vil slå hardt ut for kommuner med stor andel av sysselsetting i landbruket.

2 Regjeringens oppfølging av Borgeutvalget

Utgiftsutjevningen og inntektsutjevningen i inntektssystemet for kommunene og fylkeskommunen må sees i sammenheng når inntektssystemet skal vurderes.

Sørheimutvalget har funnet det vanskelig å konkludere innenfor flere av mandatets områder, blant annet fordi utvalget ikke har hatt informasjon om, eller fått være med å vurdere effekten av omleggingen av kostnadsnøkklene og utgiftsutjevningen i inntektssystemet. Vi er uenig i at bare inntektsutjevningen i inntektssystemet av KRD defineres å være av "politisk karakter".

3 Kostnadsnøkklene og utgiftsutjevningen

Vi legger til grunn at innspillene til Borgeutvalget i åpen høring følges opp av kommunal- og regionaldepartementet i gjennomgangen av kostnadsnøkklene og utgiftsutjevningen i inntektssystemet. Forslagene fra Borgeutvalget som på en langt bedre måte ivaretar avstandsulempene og bosettingsmønsteret må følges opp av KRD. Innspill fra mange av høringsinstansene viser at det ikke er enighet om å forlate normtall for skolestruktur. Det er behov for en ny gjennomgang av denne delkostnadsnøkkelen med større vekt på en normativ modell for skolestruktur.

4 Skatteandel

Skatteinntektene mellom landets kommuner er svært ulikt fordelt. Hensynet til små inntektsforskjeller mellom kommunene tilsier derfor en lav skatteandel. I inntektssystemet, bør derfor andel rammetilskudd økes på bekostning av andel skatteinntekter. Fordelingen av vekst i skatteinntektene fra et år til en annen vil på denne måten slå mer positivt ut for skattesvake kommuner.

Hvis vi ikke kan få økt skatteutjevningen, MÅ skatteandelen reduseres.

5 Selskapsskatt

Sørheimutvalgets forslag om at selskapsskatten avvikles som kommunal inntekt støttes. Stabilitet i tjenestetilbudet over tid justert for befolkningsutviklingen må vektlegges. Selskapsskatten er svært ulikt fordelt mellom kommunene og har dessuten store variasjoner fra ett år til et annet. Selskapsskatten er derfor lite egnet til å finansiere sentrale og viktige velferdstilbud.

6 Inntektsutjevning

Borgeutvalget foreslo at inntektsutjevningen burde skje i forhold til prognostiserte og ikke faktiske skatteinntekter. Dette bør videreføres. Det vil fjerne et alvorlig problem knyttet til stabilitet i de kommunale inntektene og gir mer forutsigbare driftsbetingelser for de kommunale tjenestene. Sørheimutvalgets flertall om å øke den symmetriske inntektsutjevningen fra 55 % til 60 % er utilstrekkelig.

For at alle kommunene skal kunne gi et nokså likt tjenestetilbud må ambisjonsnivået for inntektsutjevningen være høy. Den symmetriske inntektsutjevningen må økes til 96 % - Jfr. mindretallets forslag.

7 Oppdatering av befolkningstall

Hensynet til et enkelt inntektssystem tilsier at dagens ordning med oppdatering av befolkningstall i beregningen av utgiftsbehov bør avvikles. Telledagen bør heller ikke flyttes til 1.juli. Sørheimutvalgets anbefaling om å opprettholde oppdateringen av innbyggertallet ved beregningen av inntektsutjevningen støttes. Dette ivaretar vekstkommunene sine behov til rask kompensasjon for nye innbyggere.

8 Behovet for egne tilskudd til vekst- og fraflyttingskommuner

Høye kapitalkostnader kan være et større problem for kommuner som opplever befolkningsnedgang enn for vekstkommunene. Det har sammenheng med at kommuner som har befolkningsnedgang vil finne det umulig å redusere realkapitalen i takt med det fallende innbyggertallet. Det er sterkt behov for å etablere ordninger som bedre ivaretar kommuner med nedgang i folketallet.

9 Skjønnsmidler

Det må legges til grunn at landet har en krevende geografi og kommunestruktur. De underliggende forholdene som begrunner et betydelig skjønnstilskudd er ikke endret. Kommunene står overfor et mangfold av utfordringer som kostnadsnøkler og vekter ikke helt og fullt kan fange opp. Det er derfor fortsatt behov for et "sikkerhetsnett". Det bør derfor være igjen en pott med skjønnsmidler på et betydelig nivå.

10 Overgangsordningen

Vi støtter forslaget fra Sørheimutvalget om et inntektsgarantitilskudd som også omfatter endringer i kriterieverdiene, men er usikker på effekten av de foreslåtte endringene fra Sørheimsutvalget utover det første året til å gi konkret anbefaling.

11 Regionalpolitisk begrunnede tilskudd innenfor inntektssystemet

Forslagene til Sørheimutvalget om å samle regionaltilskuddet (småkommunetilskuddet), Nord-Norge tilskuddet og deler av skjønnsmidlene i nytt distriktspolitisk tilskudd må ikke iverksettes. En slik dramatisk omfordeling av kommunerammen vil forringe tjenestetilbudet i utsatte distriktskommuner og undergrave regionalpolitiske målsettinger som det er bred enighet om, jfr utvalgets egne beregninger.

Balsfjord kommune vil forøvrig med forslaget være grensekommune mot Nord-Troms/Finnmark med stor (og vesentlig større enn tidligere) forskjell i rammebetingelser. Dette oppleves som urimelig slik man opplever utfordringen i Balsfjord, og bør derfor ivaretas særskilt.

FrP v/Eva Solstad fremmer slikt forslag:

Dagens ordning med selskapsskatt videreføres.

Distriktspolitisk tilskudd i inntektssystemet: 70% av tilskuddet fordeles basert på innbyggertall og 30% av tilskuddet fordeles mellom kommuner med likt beløp pr. kommune. For øvrig støttes forslaget i Sørheimsutvalgets rapport.

Det ble først votert over rådmannens innstilling.

Rådmannens innstilling falt enstemmig.

Deretter ble det votert over Kjell S. Myrvolls forslag mot Eva Solstads forslag.

Kjell S. Myrvolls forslag vedtatt med 5 mot 2 stemmer.

Mindretallet 2, stemte for Eva Solstads forslag.

Vedtak i Formannskapet - 23.01.2008:

1 Generelt om utviklingen i distriktene

Balsfjord Kommune er svært bekymret for den utvikling vi har sett de siste årene i så å si samtlige kommuner med lav sentralitet.

Den negative befolkningsutviklingen fortsetter og kommunenes økonomi svekkes dermed av flere forhold.

Dette svekker alle muligheter for å skape attraktive alternativer lokalt, og virker sjølfosterkende på en negativ utvikling. I arbeidet med inntektssystemet er det viktig å være klar over at distriktskommunene har rollen som lokal utvikler, og at man må settes i stand til å gjennomføre denne viktige oppgaven.

En relativ stor andel av Balsfjords befolkning er sysselsatt i landbruket. Dette medfører reduksjon i skatteinntekter pga jordbruksfradraget som vil slå hardt ut for kommuner med stor andel av sysselsetting i landbruket.

2 Regjeringens oppfølging av Borgeutvalget

Utgiftsutjevningen og inntektsutjevningen i inntektssystemet for kommunene og fylkeskommunen må sees i sammenheng når inntektssystemet skal vurderes.

Sørheimutvalget har funnet det vanskelig å konkludere innenfor flere av mandatets områder, blant annet fordi utvalget ikke har hatt informasjon om, eller fått være med å vurdere effekten av omleggingen av kostnadsnøkler og utgiftsutjevningen i inntektssystemet. Vi er uenig i at bare inntektsutjevningen i inntektssystemet av KRD defineres å være av "politisk karakter".

3 Kostnadsnøkler og utgiftsutjevningen

Vi legger til grunn at innspillene til Borgeutvalget i åpen høring følges opp av kommunal- og regionaldepartementet i gjennomgangen av kostnadsnøkler og utgiftsutjevningen i inntektssystemet. Forslagene fra Borgeutvalget som på en langt bedre måte ivaretar avstandsulempene og bosettingsmønsteret må følges opp av KRD. Innspill fra mange av høringsinstansene viser at det ikke er enighet om å forlate normtall for skolestruktur. Det er behov for en ny gjennomgang av denne delkostnadsnøkkel med større vekt på en normativ modell for skolestruktur.

4 Skatteandel

Skatteinntektene mellom landets kommuner er svært ulikt fordelt. Hensynet til små inntektsforskjeller mellom kommunene tilsier derfor en lav skatteandel. I inntektssystemet, bør derfor andel rammetilskudd økes på bekostning av andel skatteinntekter. Fordelingen av vekst i skatteinntektene fra et år til en annen vil på denne måten slå mer positivt ut for skattesvake kommuner.

Hvis vi ikke kan få økt skatteutjevningen, MÅ skatteandelen reduseres.

5 Selskapsskatt

Sørheimutvalgets forslag om at selskapsskatten avvikles som kommunal inntekt støttes. Stabilitet i tjenestetilbudet over tid justert for befolkningsutviklingen må vektlegges.

Selskapsskatten er svært ulikt fordelt mellom kommunene og har dessuten store variasjoner fra ett år til et annet. Selskapsskatten er derfor lite egnet til å finansiere sentrale og viktige velferdstilbud.

6 Inntektsutjevning

Borgeutvalget foreslo at inntektsutjevningen burde skje i forhold til prognostiserte og ikke faktiske skatteinntekter. Dette bør videreføres. Det vil fjerne et alvorlig problem knyttet til stabilitet i de kommunale inntektene og gir mer forutsigbare driftsbetingelser for de kommunale tjenestene. Sørheimutvalgets flertall om å øke den symmetriske inntektsutjevningen fra 55 % til 60 % er utilstrekkelig. For at alle kommunene skal kunne gi et nokså likt tjenestetilbud må ambisjonsnivået for inntektsutjevningen være høy. Den symmetriske inntektsutjevningen må økes til 96 % - Jfr. mindretallets forslag.

7 Oppdatering av befolkningstall

Hensynet til et enkelt inntektssystem tilsier at dagens ordning med oppdatering av befolkningstall i beregningen av utgiftsbehov bør avvikles. Telledagen bør heller ikke flyttes til 1.juli. Sørheimutvalgets anbefaling om å opprettholde oppdateringen av innbyggertallet ved beregningen av inntektsutjevningen støttes. Dette ivaretar vekstkommunene sine behov til rask kompensasjon for nye innbyggere.

8 Behovet for egne tilskudd til vekst- og fraflyttingskommuner

Høye kapitalkostnader kan være et større problem for kommuner som opplever befolkningsnedgang enn for vekstkommunene. Det har sammenheng med at kommuner som har befolkningsnedgang vil finne det umulig å redusere realkapitalen i takt med det fallende innbyggertallet. Det er sterkt behov for å etablere ordninger som bedre ivaretar kommuner med nedgang i folketallet.

9 Skjønnsmidler

Det må legges til grunn at landet har en krevende geografi og kommunestruktur. De underliggende forholdene som begrunner et betydelig skjønnstilskudd er ikke endret. Kommunene står overfor et mangfold av utfordringer som kostnadsnøkler og veker ikke helt og fullt kan fange opp. Det er derfor fortsatt behov for et "sikkerhetsnett". Det bør derfor være igjen en pott med skjønnsmidler på et betydelig nivå.

10 Overgangsordningen

Vi støtter forslaget fra Sørheimutvalget om et inntektsgarantitilskudd som også omfatter endringer i kriterieverdiene, men er usikker på effekten av de foreslåtte endringene fra Sørheimsutvalget utover det første året til å gi konkret anbefaling.

11 Regionalpolitisk begrunnede tilskudd innenfor inntektssystemet

Forslagene til Sørheimutvalget om å samle regionaltilskuddet (småkommunetilskuddet), Nord-Norge tilskuddet og deler av skjønnsmidlene i nytt distriktspolitisk tilskudd må ikke iverksettes.

En slik dramatisk omfordeling av kommunerammen vil forringe tjenestetilbudet i utsatte distriktskommuner og undergrave regionalpolitiske målsettinger som det er bred enighet om, jfr utvalgets egne beregninger.

Balsfjord kommune vil foreøvrig med forslaget være grensekommune mot Nord-Troms/Finnmark med stor (og vesentlig større enn tidligere) forskjell i rammebetingelser. Dette oppleves som urimelig slik man opplever utfordringen i Balsfjord, og bør derfor ivaretas særskilt.

Etter fullmakt

Torunn Nøstvik
sekretær

Balsfjord kommune
Interntjenesten

Intern kopi til:

Karin Friborg Berger	Rådmannen
Pål Færøvig	Rådmannen
Einar Nøstvik	Rådmannen